

Uddrag af den grønlandske læserbrevsdebat om hjemmestyre

Udvalg ved Kristian Olsen (aaju)

A/G nr. 1, 6. januar 1977:

For tidligt med hjemmestyre

Jeg vil gerne gennem Atuagadliutit have lov at sige min mening om hjemmestyre i Grønland.

Jeg synes, det er for tidligt at begynde at tænke på at indføre hjemmestyre i Grønland. Efter min mening er der for få unge mennesker, der har erfaring nok til at kunne styre virksomheder i Grønland. Det er jo trods alt de, der har erfaring, vi får brug for fremover.

Vi må også tænke på skolen. Det er nødvendigt med grønlandske lærere, for vi ved allesammen, at Danmarks Lærerforening har sendt måske halvdelen af de danske lærere i Grønland hjem til Danmark, fordi lønnen i Grønland er for lav til dem.

Nu vil Grønland få de 200 sømil for sig selv til at fiske i. Jeg tror, at det er at gå for vidt. Man må jo også tænke på, at det koster noget at have et så stort område, der skal overvåges, sådan at vi ikke bliver narret af andre lande.

Og hvem har en fiskekutter, der kan gå så langt ud og fiske og måske blive derude flere uger og fiske? Hvem skal

betale de udgifter, der er forbundet hermed? For efter min opfattelse er der ikke så mange torsk eller rejer mere, som der var engang. Jeg kan selv huske, at de, der havde bundgarn, kunne hente torsk to gange om dagen for 5 år siden i Nanortalik. Og i år kommer de ind i havnen og har næsten ikke noget i lasten.

Jeg tror, det vil vare længe endnu, inden vi kan have rigtig glæde af vores fangst fra havet.

Når jeg tænker på den olie, man er ved at lede efter ved Grønland, så er den måske den ting, der kan komme til at give flest penge – samt Sorte Engel i Marmorilik. Men hvem ved, om der bliver ved at komme olie, selvom man skulle finde noget?

Hvis vi nu siger, at den olie, man forventer at kunne finde, bliver brugt op i løbet af 2–3 år. Hvad skal vi så leve af? Jeg siger dette, fordi hvis Grønland skal blive selvforsynende eller selvstændigt fremover, så tror jeg, at der vil komme mange købere af olie fra udlandet. Man vil sælge olien til dem, der byder mest. På den måde vil olien blive brugt hurtigere, end man har troet.

Nu er der jo ikke mange fangere til-

bage, der kan lære os at klare os selv ved fangst fra havet.

Når jeg begynder at tænke på den fremtid, man venter i Grønland, så er det lige som om jeg ser, at vi går mere end 100 år tilbage. Og jeg ved, at der er mange, der tænker ligesom jeg.

Vær nu fornuftige. Tag jer sammen

og lad være med at være så egoistiske. Hvis grønlænderne vil gennemføre den omtalte fremtid, så send flere unge mennesker til Danmark eller til andre lande, så de kan lære mere arbejdsteknik! Jeg tror bestemt, at det vil blive til stor gavn for grønlændere, som elsker deres fædreland.

Isak Utetitax Dorph.

Fot.: Mogens S. Koch.

A/G nr. 2, 13. januar 1977:

Hvad forstås ved hjemmestyre?

Hvad forstår man ved hjemmestyre? Enhver, som følger med i den politiske debat, kan ikke undgå at forstå hjemmestyre på en eller anden måde. Man må i dag konstatere, at man i den hidtil førte politik har fået nye politiske tanker, selvom Danmark ikke har taget

initiativ hertil. Det skyldes vel nok faktiske forhold: Danmark ligger langt væk – skønt tekniske fremskridt har gjort afstanden kortere – og vi ved, at der tages betydningsfulde politiske afgørelser på et for sent tidspunkt. Når der tages afgørelser, betragter man os som

ikke ansvarlige og uvidende. Jeg mener, at det er vigtigt, at vi prøver at forstå, at vi i det kommende hjemmestyre må konstatere, hvor vi rent samfundsmæssigt set står i teknisk udvikling. Vi må tænke på det, før vi kommer ind i hjemmestyret.

Økonomien i hjemmestyret. De økonomiske vanskeligheder, der er forbundet med hjemmestyret, synes at være helt umulige at løse under hjemmestyret. Man behøver dog ikke at opgive af den grund, også af hensyn til fremtiden. Det er på sin plads at regne med Danmarks økonomiske indsats i fremtiden. Man må ligeledes tænke på, at investeringerne bør fortsætte indenfor rigsfællesskabet til gavn for stabilisering af borgernes forbedrede erhvervsgrundlag. Mens jeg er ved økonomien, finder jeg det naturligt at nævne, at vi indenfor olieefterforskning og mineraludvinding bør søge hjælp fra verden ude omkring, men samtidig sikre os, at udvinding ikke er skadelig for landets egentlige befolkning og kultur.

Samfundets medansvar i hjemmestyret. Mens man snakker om hjemmestyre, må man ikke glemme at fastholde, at

hjemmestyre ikke skal indføres for hjemmestyrets skyld. Vi må se, hvor samfundet befinder sig i dag, ligesom vort krav til os selv bør blive større. Det er som bekendt sagt af et af medlemmerne af hjemmestyrekommisionen, at vi skal til at tænke først, inden vi bruger en krone. Jeg mener, at man ud af dette kan udlede, at vi i et lille samfund med 50.000 medlemmer ikke må tro, vi kommer ind i lykkens verden. Vi må erkende, at vi som samfund har alt for mange problemer, som f. eks. kriminalitet og det store spiritusproblem. Sådanne forhold, som ikke synes at gavne vor fremgang, må vi prøve at komme over ved at kræve mere af os selv, hvis vi skal kunne blive et ansvarsbevidst hjemmestyret folk.

Med disse betragtninger som baggrund synes jeg, at det er spændende at gå ind i hjemmestyret. Vi må indrømme, at vi i vor stræben efter fremgang som et folk, har mange vanskelige problemer at slås med. Trods disse problemer mener jeg dog, at vi skal fastholde vort ønske om hjemmestyre, som skitseret nu, da vi derved vil opnå medansvar for folket.

Markus Mikaelson, K'agssimiut.

Sermitsiaq nr. 4, 28. januar 1977:

Min mening om debatoplægget om hjemmestyre

Hvis jeg skal fremsætte hvad også jeg mener om et sådant hjemmestyre, ærgrer det mig som flere mener, at det ikke er sket tidligere.

F. eks. har jeg mere end een gang i mine indlæg nævnt, at vort land, som er så forskellig fra Europa, vedblivende

skal styres derovre fra, for det vil efterhånden resultere i, at udviklingen ikke mere passer ind i verdenshistorien, derfor synes mange vælgere sikkert godt om, at de danske myndigheders anbefaling af dette.

Som der allerede er nævnt i debat-

oplægget er det efterhånden blevet nødvendigt, at de kommende politikere får kompetence til selv at bestemme – i stedet for, at det går via Europa – så undgår man den lange ventetid på Grønland.

Desuagtet mener jeg, at hjemmestyrekommissionen skal fare frem med forsigtighed for ikke at begå fejltagelser, fordi visse af landsrådets foretagender er resulteret skævt, f. eks. befolkningsudflytninger samt i andre opgaver. Og jeg er enig med dem, der synes, at der er for mange medlemmer til landsrådet, som er til hindring, hvilket jeg blev klar over under høring af deres møder og drøftelser, derfor er det meget nødvendigt at vælge kloge mennesker, når hjemmestyret indføres.

Muligvis vil man ikke rigtig forstå dette mit udtryk: kloge mennesker. Det er ikke for at ringeagte. Jeg tror, at mange vælgere misforstår det under valgene. Da vi mennesker er så forskellige, bør vi vælge den mand, som kommer ind i politik, som ikke gør forskel på mennesker. Udtalelser om visse politikere, at de vil skille danskere for sig, anser jeg for ubegrundet tale. Inden for rigsfællesskabet må man prøve ikke at gøre forskel på folk, fordi det kan resultere i noget uforstandigt. Men at blive behandlet ens er grundpillen.

Men nu er jeg for langt væk fra det, jeg vil sige. For det første er jeg enig i, hvor mange medlemmer landstinget skal have, og at de mindskes efterhånden.

Men udover det roser jeg aldrig behandlingsmåden i kontorerne på Grønland. Som et eksempel: Når vi kommer ind i boligkontoret eller vil gerne have en samtale om vores fartøjer, er der no-

gen, der giver den besked: det er ikke mig, der er den anden som du skal tale med. Lad mig blot sige: vi leger ikke som små piger.

Derfor mener jeg, at de mennesker, som det kommende landsting og landstyre skal have til at arbejde for sig, skal kommissionen få vurderet samt under søge, hvor de skal indsættes, hvis de i starten skal være varsomme med udgifterne. Ligeledes er det meget ønskeligt, at man styrer skolevæsenet og Grønlands Radio og andre, som i første omgang bliver overført til hjemmestyret, klogt.

Muligvis lyder mit brev på sine steder hårdt. Som flere andre har udtalt, at når man har været lidt inde i politik, så er det meget nødvendigt at være meget forsigtig, når man skal lige til at starte. Ved på den måde at udtale mig om debatoplægget vil jeg håbe, at også andre læsere fremsætter deres mening.

Godt nytår, som vi nu er gået ind i.

Jørgen Bech, Nûk.

Hjemmestyre – hvad så?

Man har talt om hjemmestyre i dage og måneder, og om hvordan det skal fungere. Det er på sin plads. Det er også vigtigt, at andre end de såkaldte politikere tilkendegiver deres synspunkter.

Hjemmestyreordning kan vi ikke undvære, men det vil være et spørgsmål, om vi er modne nok til hjemmestyret. Derfor bør vi snakke om, hvilke ting vi skal prioritere højest, og jeg vil lige komme ind på nogle.

Bygderne.

Vi ved, at det, vi nu kalder for bygder, kaldte vi tidligere for udsteder og bo-pladser. Udbygningen af bygderne er adskillige år bagefter byerne. De seneste års udbygning har koncentreret sig om udbygning af fiskeindustrierne i byerne. Indhandlingsstederne i bygderne har ikke ændret sig de sidste 20 år. Man har i bygderne set og konstateret mange mangler sat ting, som trænger til reparation, men ingen bekymrer sig om dem. Man har ingen penge til det, siger man. En stor procentdel af vore folk bor i bygderne, hvor de vil føle sig som en glemt del af folket, når vi får hjemmestyre.

Man skal begynde med begyndelsen.

Den daglige diskussion om hjemmestyretankerne koncentrerer sig om ejerforholdet til ressourcerne i undergrunden.

Den politiske bevægelse Sujumut gør, hvad den kan, og det er udmærket. Men vil dens bestræbelser kunne belønnes bedre, hvis den ikke var begyndt fra oven, men i stedet fra neden? Et land kan ikke køre rundt uden folket. Derfor skal man ikke kun diskutere det at eje et land, men arbejde på tanken om folkets muligheder i fremtiden og prøve at styrke det. Vi har brug for veluddannede, men det alene er ikke nok. Lad os først forstå betydningen af arbejdet og vigtigheden af, at det bliver udført korrekt.

Lad os diskutere det menneskelige materiale, som hjemmestyret skal holdes i gang med. Det må nemlig være klar til anvendelse i det øjeblik, hjemmestyret indføres. Det at demonstrere med plakater og processioner er intet værd, hvis man ikke virkelig arbejder for at nå et mål.

Hjemmestyret vil være udmærket, hvis befolkningen er klar til det. Derfor må vi spørge de politikere, der går ind for hjemmestyret: Hvor mange har egentlig forstået betydningen af hjemmestyret og er klar til at få det?

Det, jeg nævnede her, er ikke nok i sig selv for hjemmestyrets fundamentale grundlag. Der er mange momenter, vi må løse først. Vi kan jo ikke opretholde hjemmestyret ved snak og kritik alene. Vort arbejde skal bevare vort folk.

Ludvig Berglund.

A/G nr. 28, 21. juli 1977:

Hvorfor ignorere Grønlands stemme?

Man indfører snart en hjemmestyreordning i vort land, og i den forbindelse er det mærkbart, at den danske regering har fået travlt med at uddele koncessioner til mineralefterforskning. I de senere år har man givet mange tilladelser til forundersøgelser og efterforskning af mineralske råstoffer. Jeg tror, at der er fare ved det. Jeg tror nemlig, at disse tilladelser bør vente, indtil grønlandske politikere selv kan afgøre spørgsmålet.

I dag føler vi grønlandere, at der bliver handlet hen over hovedet på os. Vi er som malerier, der blot hænger.

Det må de grønlandske politikere, der er nikkedukker for danskerne, forstå, da det er mærkbart, at tingene er begyndt at køre, uden at der lyttes til os grønlandere. Det bør jo ikke være sådan, at de

folkevalgte i vort land skal være mere lydøre overfor danske stemmer og dermed sætte os i baggrunden.

I dag taler man så meget om „ligestilling“ mellem grønlandere og danskere. Vi kan ikke se nogen som helst form for ligestilling i dag. Hvor stor er lønforskellen? Hvor stor indflydelse har vi egentlig i afgørende spørgsmål? Nikkedukkepolitikerne må nu forstå, at de udsætter os for fare på grund af deres politik. Man får jo lyst til at spørge dem: Er I ude efter at udrydde os grønlandere? Jeres politik af i dag må betegnes som spytslikkere. Vi kan jo ikke bare sige ja til alt, hvad danskerne vil. Det kan vi ikke. Vi grønlandere vil ikke betragtes som nikkedukker!

Arne Ib Nielsen, Agdluitsup-på.

A/G nr. 48, 2. december 1976:

Menigmands vurdering af hjemmestyret

I de seneste år har vore politikere talt så meget om hjemmestyre, at det for menigmand kan blive trættende i længden at høre på.

Som menigmand oplever man det på den måde, at landsrådet behandler et eller andet spørgsmål og slutter med at sige, at det kan man indføre, når hjemmestyret er gennemført, eller også må man vente med at tage stilling til sagen til efter hjemmestyrets gennemførelse.

Det kan godt være, det er gammel-

mandssnak, men det lyder altså ikke godt i mine øren, og jeg spekulerer på, om vore politikere mon har råd til at indføre hjemmestyret.

Alle vi, som har et hjem, ved udmærket, hvor meget det betyder, at man har økonomien i orden, for at et hjem skal kunne fungere normalt. Ejendomsretten til Grønland og undergrunden er et af de mest aktuelle spørgsmål i dag. Hvem ejer landet, moderlandet eller landets egne beboere? Baserer hjemmestyre-

politikerne deres visioner på udnyttelsen af landets rigdomme? Danmark har ikke mulighed for selv at udnytte disse rigdomme, fordi der traditionelt ikke findes minedrift eller olieudnyttelse i Danmark. Derfor må Danmark henvende sig til andre nationer, såfremt udnyttelse af vort lands rigdomme skal finde sted.

Da hjemmestyrekommissionens udsendinge for nylig var her i byen og redegjorde for kommissionens arbejde, var jeg en af de opmærksomme tilhørere. Et af spørgsmålene fra salen var, om der er økonomisk baggrund for indførelse af hjemmestyret. De fleste tilstedeværende kommissionsmedlemmer beroligede os med, at Danmark har lovet at stille midler til rådighed til formålet. Umiddelbart lyder det jo som sød musik for vore øren, men på den anden side er vi jo alle klar over, hvor vanskelige økonomiske vilkår Danmark lever under idag. Økonomien er jo også skyld i, at så mange borgere i Danmark idag står uden arbejde.

Derfor spørger jeg, om vi kan opretholde det kommende hjemmestyre udelukkende gennem nådens gaver fra Moder Danmark. På denne måde vil vort hjemmestyre kun blive halvt eller min-

dre, fordi vi hele tiden vil gå tiggergang til Moder Danmark om midler til at „styre os selv“.

Jeg undrer mig ofte over, at vore politikere idag er så optaget af at gøre tingene så overilet som muligt. Skal politik absolut føres på denne måde? Det er lige som vore politikere idag flygter for nogen, som jager dem og som vil fange dem, hvis de ikke skynder sig med at gennemføre det ene og det andet. Et folk kan ikke klare sig uden økonomisk baggrund, og vil man have et solidt hjemmestyre, må man have midler til at realisere det og drive det. Vi må ikke forfalde til den tanke, at Danmark nok skal give os penge til driften, som Danmark har gjort gennem snart 260 år, bare fordi vi ved, og Danmark ved, at vi ikke kan klare os selv økonomisk.

Jeg forestiller mig, at vore politikere har så travlt med at gennemføre hjemmestyret, for at sole sig i æren for dette værk.

Forlader man sig udelukkende på hjælp udefra, kan man spolere sit hjem og gøre det helt afhængigt af hjælp udefra, føre det til tiggerstaven.

Er det mon meningen med hjemmestyret?

En af skeptikerne,
Stephen Petersen.

A/G nr. 48, 2. december 1976:

Hjemmestyre – ikke selvstyre

70'ernes store spørgsmål har bl. a. hidtil været hjemmestyre og undergrunden. Visse kredse blandt ungdommen har også luftet tanken om selvstyre i stedet

for hjemmestyre. For os ældre har tanken om selvstyre end ikke forekommet i vore drømme endnu.

Uddannelsesmæssigt er vi jo langt fra

klar til at tage dette skridt. Derfor må uddannelsen af børn og unge stadig intensiveres. Vi grønlændere ved jo idag ikke ret meget om vor egen undergrund og dens rigdomme. Derfor savner vi landsmænd med indsigt i disse anliggender. Specialuddannede personer er jo en forudsætning for udnyttelse af undergrundens rigdomme. Men vi må være på det rene med, at der vil gå ikke så få år, inden vi kan have personer med de nødvendige uddannelser.

Det er nok i første omgang mere presserende at have gode ledere i en hjemmestyresituation. Disse ledere skal jo tage beslutninger om vort lands fremtid og de vilkår, vi skal leve under.

Vi håber selvsagt, at de vil have held til at træffe beslutninger, som er til gavn for os. Det er jo uomtvisteligt, at det vil skabe utilfredshed, såfremt vore ledere skulle køre landet på en uhensigtsmæssig måde.

Det er meget nærliggende at spørge sig selv:

Hvor skal hjemmestyret få sine pengemidler fra? Det er jo ingen hemmelig-

hed, at fiskeriet bliver mindre og mindre rentabelt i disse år, så man undertiden får det indtryk, at det snart er slut med fiskebestanden.

Til gengæld håber vi på andre rigdomme på havets bund, nemlig først og fremmest den af de store nationer så eftertragtede olie.

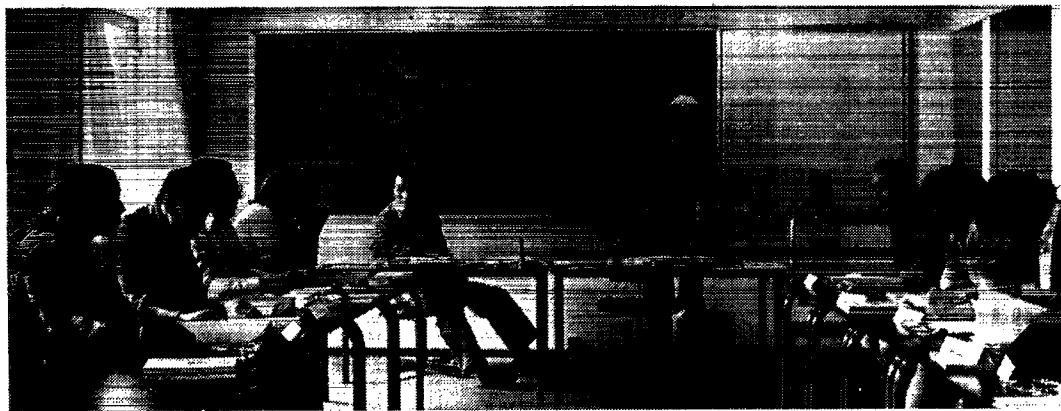
Tiden er vel også inde til at udnytte mineralerne på landjorden, forudsat at andre nationer er villige til at støtte en udnyttelse af disse.

Men alt i alt lever vi idag i en tid, som er præget af utryghed og pessimisme. Vi håber imidlertid, det vil ændre sig til det bedre igen gennem godt samarbejde mellem grønlændere og danske.

Vi kan endnu ikke magte at køre dette enorme land med en lille spredt befolkning helt på egen hånd.

På den anden side er det glædeligt, at grønlænderne efterhånden kan overtage ansvaret for landets anliggender. Derfor må vi erindre, at det ikke er nogen let opgave, vore politikere er i gang med for tiden. Lad os støtte dem uden at forfalde til ensporet kritik.

Vilhelm Jessen.

Fot.: Mogens S. Koch.

Hjemmestyre og arbejdsløshed

En del personer i Grønland står usikre over for det kommende hjemmestyre og er bekymrede på grund af de ulemper, som de mener, etableringen af hjemmestyret kan medføre. Disse personer har formentlig ikke gjort sig klart, hvilke væsentlige fordele netop overførelse af ekspertviden og beslutningskompetence til Grønland og til grønlandske instanser vil indebære. De politiske beslutninger vil herved i langt højere grad end hidtil kunne træffes på grønlandske betingelser og med udgangspunkt i den grønlandske virkelighed. Og hvis trufne afgørelser viser sig at få uheldige bivirkninger, vil beslutningerne hurtigt kunne ændres, fordi instanser i Danmark – på den anden side af Atlanterhavet – i langt mindre udstrækning end hidtil skal indtrædes i beslutningsprocessen.

Efterhånden som grønlandske politiske instanser under indførelsen af hjemmestyret får flere eksperter til rådighed i administrationen, vil det desuden blive lettere at få udarbejdet alternative planer på tidspunkter, hvor beslutninger af vidtrækkende karakter skal træffes. Hvis man havde haft hjemmestyre for 17 år siden, ville G-60-udvalget måske også have anbefalet etableringen af andre former for produktionsvirksomhed end fiskeindustri, og man kunne have undgået, at udviklingen i så mange år blev låst fast, fordi den danske statskasse fik penge i klemme i fiskerierhvervet.

Som en officiel prognose viser, vil der i 1985 være flere tusinde arbejdsløse,

medmindre nye erhverv indføres. Udstedelsen af oliekoncessionerne var et forsøg på ad denne vej at løse beskæftigelsesproblemerne, og desuden kan olieudvinding give et tilskud til jordens knappe energiresourcer. Imidlertid har man ingen sikkerhed for, at der inden for en overskuelig fremtid vil blive økonomisk og teknologisk grundlag for at foretage en udvinding, hvorfor det kan give anledning til undren, at der ikke samtidig med forundersøgelserne efter olie blev foretaget en analyse af mulighederne for at spare energi og skabe nye arbejdspladser ved at flytte industri med stort energiforbrug til Grønland, hvor man jo kan udnytte de store mængder billig vandkraft. Indgåelse af bindende koncessionsaftaler, inden man har nogenlunde kendskab til starttidspunktet for og omfanget af en mulig udvindingsaktivitet, indebærer desuden risiko for, at udviklingen igen bliver låst fast i en længere årrække, fordi man vil være tilbageholdende med at udvikle andre erhverv som f. eks. industri baseret på vandkraft af frygt for, at den samlede aktivitet ved olieudvinding og industri på et senere tidspunkt vil blive så voldsom, at samfundet tager skade deraf.

I Danmark er man nu i gang med at udvikle en teknik, der skal anvendes til udvinding af uranen i Grønland, og nogle undrer sig måske i den anledning over, at man ikke i stedet satser på at udvikle bekvemme solenergianlæg til elektricitetsproduktion, som der er stort

behov for i hele det arktiske område på grund af den spredte bosætning og de mange timer med dagslys i sommerhalvåret. Sådanne anlæg vil også kunne sælges i stort antal til landene beliggende i jordens tropiske og subtropiske klimabælter, men årsagen til den sparsomt udviklede solteknologi er netop, at næsten alle de højt industrialiserede lande ligger i de tempererede klimabælter og ikke i de tropiske og subtropiske. På grund af den globale energimangel og industrilandenenes store afsætningsvanskeligheder og beskæftigelsesproblemer synes det nærliggende snarest at tildele store ressourcer til udvikling af solteknologi.

Hvis man i Grønland i højere grad udnytter de vedvarende energikilder,

kan man herved undgå at udvinde undergrundens råstoffer umiddelbart efter, at den almindelige prisudvikling har resulteret i, at en udvinding vil give et lille overskud, og dette vil betyde penge i banken for det grønlandsk-danske rigsfællesskab. Erstatning til en koncessionshaver som følge af et eventuelt midlertidigt stop for efterforskning og udvinding, der anvendes til en nærmere analyse af situationen skal måske dækkes helt eller delvist af Grønlandsbudgettet, men til gengæld må man modsætningsvis kunne slutte, idet udgifter og indtægter skal følges ad, at indtægter fra råstofudvinding og energiproduktion skal benyttes til at forøge det beløb, det offentlige har til rådighed i Grønland.

Steen Backman.

K'ákarssuak nr. 2, 20. januar 1978:

Hjemmestyre

Som et apropos til hjemmestyrets indførelse i Grønland kunne det måske være interessant at høre, hvad en stor statsmand har sagt om sådant.

Det drejer sig om USA's præsident John F. Kennedy, som i 1961, på et tidspunkt hvor de gamle kolonier i Afrika stod overfor at skulle blive selvstændige lande, udtalte således:

„Vi vil hellere se Afrikas ledere og folk tilkæmpe sig uafhængighedens realiteter med alle de anstrengelser dette kræver, og med hele den opbygning af forfatningsmæssige institutioner, som dette kræver, end at lade sig nøje med

det hule og sterile billede af uafhængigheden uden realiteter.

Hvis en nation skal opnå en sådan frihed, er to ting nødvendige. Den må have retten til at bestemme i sine egne hænder og ikke i fremmede hænder. Og – hvilket ikke er mindre afgørende – den må blandt sin befolkning og sine ledere have den viden og erfaring, som alene kan give evnen til at bestemme.“

Nu er det jo ikke selvstændighed, Grønland står overfor. Men også for hjemmestyre, som jo også er en slags selvstændighed, må Kennedys forstandige udtalelse gælde. Og måske skal man særligt hæfte sig ved den sidste sætning, hvoraf fremgår, at kun hvis man har viden og erfaring, har man evnen til selv

at bestemme. Så det er et ufravigeligt krav til de unge, der vokser op og skal leve under hjemmestyret og få det til at fungere, at de får uddannelsen til det. Uddannelse må være alfa og omega i denne sag.

I øvrigt var det også Kennedy, som til Algeriets præsident, da Algeriet var blevet et selvstændigt land, udtalte: „Nu, da De har fået Deres selvstændighed, finder De så ikke, at Deres vanskeligheder kun er ved at begynde?“

mkn.

A/G nr. 18, 11. maj 1978:

Hvordan skal den saglige kritik opstå?

Landsrådet har nu indledt sin møderække for dette forår, hvor man efter programerklæringen kan forstå, at betænkningen fra kommissionen om hjemmestyre i Grønland står i første række.

Denne betænkning offentliggjordes for de menige landsrådsmedlemmer, og ingen andre mennesker, i sin helhed efter møderækkens start.

Betænkningen består indtil videre af tre bind og er over fem cm. tyk.

Ved landsrådets debat den 4. april om denne betænkning udtrykte landsrådets næstformand, Jonathan Motzfeldt, sin skepsis over et enkelt detailproblem i betænkningens § 16, samt sit mishag over den særbehandling, som museumsforhold og højskolevirksomhed har fået, og som giver sig udtryk i bind 3, side 26.

Kommissionen behandler nemlig disse, for mig at se, to vigtige kulturelle områder i et underudvalg med landsråds-

formand Lars Chemnitz som formand.

I den anledning udbad jeg mig i hjemmestyrekommisionens sekretariat kildematerialet i form af kopi af mødereferater vedrørende dette, for at kunne forstå begrundelsen for kommissionens beslutning. Jeg fik flg. svar:

„Referater af hjemmestyrekommisionens møder, herunder møder i kommissionens underudvalg, er ikke offentligt tilgængelige.“ Underskrevet af Jacob Janussen, fuldmægtig.

Vi er mange heroppe, som har forsøgt at følge hjemmestyrekommisionens forberedende arbejde, som jo imidlertid er foregået bag lukkede døre.

Med disse fakta som baggrund kan jeg ikke forstå, at vor landsrådsformand i „Sermitsiak“ den 14.4.78 kan tillade sig at efterlyse saglig grønlandsk offentlig kritik af kommissionens arbejde.

Niels P. Broberg.